

Tzedaka & Maaser Kesafim

מצות צדקה מן התורה

מצות צדקה מופיע בכמה פסוקים בתורה, ביניהם:

דברים טו, ז-ח

1. כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר ה' אלהיך נתן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיק האביון.
כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו די מחסרו אשר יחסר לו.

האבות הקדושים הפרישו מעשר כספים

א. יצחק הפריש מעשר

רמב"ם (הלכות מלכים פרק ט הלכה א)

2. יצחק הפריש מעשר.

ב. אברהם הפריש מעשר

השגת הראב"ד (שם)

3. כן היה ראוי לומר והוא [אברהם] התפלל שחרית והפריש מעשר עכ"ל.

ג. יעקב הפריש מעשר

דעת זקנים מבעלי התוספות (בראשית כח, פסוק כב) על הפסוק "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך"

4. מדרש, יעקב תקן לתת מעשר מן הממון וכו'.

הצד שמעשר ממון נלמד ממעשר תבואה ופירות

5. על הפסוק "עשר תעשר את כל תבואת זרעך היצא השדה שנה שנה" (דברים יד, פסוק כב)

בספרי דרש "את כל" - לרבות רבית ופרקמטיא וכל שאר רווחים שחייבין במעשר.

מהו תוקף החיוב של מעשר כספים

1# - שיטה שחיוב מעשר כספים מן התורה

6. לכאורה משמע מדברי הספרי הנ"ל שתוקף מעשר כספים הוא מן התורה, וז"ל: "את כל" - לרבות רבית ופרקמטיא וכל שאר רווחים שחייבין במעשר.

שו"ת חתם סופר (חלק ב יורה דעה סימן רלב)

7. דס"ל למהר"ל דחיוב הפרשת מעשר כספי הוא ממש דאורי'

2# - שיטה שחיוב מעשר כספים מדרבנן

8. אך, הרבה פוסקים ביארו שדברי הספרי אסמכתא הוא, משום דעיקר הכתוב איירי בתבואת השדה (עיין תורה תמימה דברים פרק יד הערה מ), וכל דין מעשר כספים הוא מדרבנן.

9. הח"ס הנ"ל הביא בדעת המהר"ל דמעשר כספים הוא דאורייתא, אבל לא כן כתב בשו"ת מהר"ל גופא (סי' נ"ד), דשם כתב בהדיא דמעשר כספים הוא מדרבנן עי"ש.

10. שו"ת נודע ביהודה (מהדורה קמא - יורה דעה סימן עג) - מעשר כספים דרבנן

3# - שיטה שמעשר כספים הוא מנהג**ב"ח (יורה דעה סימן שלא)**

11. מה שאדם מעשר ממה שמרויח במשא ומתן ככספים ושאר רוחים וכו' אינו חייב בה לא מן התורה ולא מדרבנן.

ט"ז (יורה דעה סימן שלא ס"ק לב)

12. מו"ח (הב"ח) ז"ל כתב שהמעשר של ממון שלנו אין בו חיוב לא מן התורה ולא מדרבנן, ותמהתי שהרי בשולחו ערוך ר"ס רמ"ט מבואר שחיוב גמור הוא כמ"ש כל הפוסקים והב"י בשם ירושלמי.

מ"מ בשו"ת ציץ אליעזר (חלק ט סימן א פרק א אות ח) [ביאר הב"ח כד]

13. ה"ט"ז מתמה על הב"ח בזה שהרי ר"ס רמ"ט מבואר שחיוב גמור הוא כמו"ש כל הפוסקים וכו' עי"ש, ולהאמור נחא, וברור שגם הב"ח התכוון לזה דיעוין בב"ח בסי' רמ"ט שמדבר בעצמו מהמצוה שכתוב שישנה בזה, ולכן בודאי שהב"ח פירש שכל המדובר הוא זה, דכשעושה מקיים מצוה, או מצוה מן המובחר, אבל חיוב על כך ליכא בזה לא מה"ת ולא מדרבנן.

סיכום – מעשר כספים הוא מדרבנן או מנהג**שו"ת ציץ אליעזר (חלק י סימן ו)**

14. דעת רוב הפוס' היא, דמעשר כספים אינו אלא מדרבנן, והרבה סוברים עוד דאינו אלא ממנהגא.

שו"ת מנחת יצחק (חלק ה סימן לד אות ג-ד)

15. הסכמת רוב הפוסקים, אין למעשר כספים חיוב מן התורה, רק ממנהג שהנהיגו עוד אבותינו אברהם יצחק ויעקב וכו'.

יתנה בתחילה שיהיה בלי נדר**שו"ת מנחת יצחק (חלק ה סימן לד אות ג-ד)**

16. נראה כיון שלפי הסכמת רוב הפוסקים, אין למעשר כספים חיוב מן התורה, רק ממנהג שהנהיגו עוד אבותינו אברהם יצחק ויעקב וכו', אבל אם כבר נהג כן, נעשה נדר ואינו יכול להפקיעו, על כן יתנה בתחילה שיעשה על זה הסדר שרצונו להתנהג, וגם שיהי' בלי נדר, וכמ"ש ב**אהבת חסד** (פרק י"ח אות ב').

כמה חייב ליתן

א. שלישיית השקל בשנה

גיטין ז, ב

17. אמר מר זוטרא: אפי' עני המתפרנס מן הצדקה יעשה צדקה.

בבא בתרא ט, א

18. אמר רב אסי: לעולם אל ימנע אדם עצמו מלתת שלישיית השקל בשנה.

ריטב"א (שם)

19. לעולם אל ימנע אדם עצמו משלישיית השקל בכל שנה. פי' לעולם ואפי' ליכא עניים באתריה יתננו לעניי עיר אחרת, והוא כנגד חצי השקל שהיו חייבין לתרומת הלשכה אלא שהוסיפו על המדות, וכן הוא בירושלמי.

ב. מעשר

תענית ט, א

20. "עשר תעשר" (דברים י"ד) - עשר בשביל שתתעשר.

תוספות (תענית ט, א)

21. עשר תעשר - הכי איתא בספרי "עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה" אין לי אלא תבואת זרעך שחייב במעשר, רבית ופרקמטיא וכל שאר רווחים מנין, ת"ל "את כל", דהוה מצי למימר "את תבואתך" מאי "כל" לרבית רבית ופרקמטיא וכל דבר שמרויח בו.

והכי נמי איכא בהגדה "היוצא השדה שנה שנה" כלומר אם לא תעשר שדך כהוגן לא יהיה לך אלא היוצא מן השדה, כלומר לא יעשה שדך אלא כפי מעשרות שהיו קודם לכן דהיינו היוצא מן השדה, כלומר מה שהיית רגיל להוציא למעשר מן השדה.

22. ומעשה באדם אחד שהיה עשיר והיה לו שדה שעשתה אלף כור והיה אותו עשיר נוטל ק' כורין למעשר ומפריש כל שנה ושנה, וכן עשה כל ימיו. כשחלה למות קרא לבנו ואמר לו בני דע ששדה זו שאני מוריש לך עושה בכל שנה ושנה אלף כורין הזהר שתפריש ק' כורין כאשר עשיתי, ומת אותו האיש ועמד הבן במקומו ועשה השדה אלף כורין כאשר היה עושה בחיי האב והפריש ממנה ק' כורין. בשנה שניה, נסתכל וראה הבן שמעשר היה דבר גדול ואמר שלא יפריש. לשנה אחרת נתמעט השדה ולא עשה כי אם מאה כורין. נצטער עליו ושמעו קרוביו שכך מיעט ולא הפריש מעשר. באו כולם אצלו מלובשים לבנים ושמחים. אמר להם כמדומה לי שאתם שמחים בקלקלתי. אמרו לו נצטער עליך כי גרמת לך כל הרעה הזאת? ומפני מה לא הפרשת מעשר כראוי היטב? בא וראה כי מתחלה כשבא השדה לידך היית בעל הבית והקב"ה כהן שהיה המעשר חלקו ליתן לעניים, ועכשיו שלא הפרשת חלקו לו, היה הקדוש ברוך הוא בעל הבית ואתה כהן, שאין שדך עושה מה שהיה עושה מתחלה אלף כורין והפריש לך מאה כורין.

23. והיינו דכתיב (במדבר ה) "ואיש את קדשיו לו יהיו" כלומר כשאנו מפריש כהוגן לא יהיה לו אלא הקדשים כלומר המעשר.

ג. חומש

כתובות נ, א

24. א"ר אילעא: באושא התקינו, המבזבז - אל יבזבז יותר מחומש. תניא נמי הכי: המבזבז - אל יבזבז יותר מחומש, שמא יצטרך לבריות, וכו'. אמר רב נחמן, ואיתימא רב אחא בר יעקב: מאי קרא? (בראשית כ"ח) "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך". והא לא דמי עישורא בתרא לעישורא קמא! אמר רב אשי: אעשרנו לבתרא כי קמא.

רש"י (שם)

25. המבזבז - לעניים.
 מחומש - שבנכסיו שלא יצטרך לבריות.
 עשר אעשרנו - שני עישורין הוו להו חומש.
 והא לא דמי בתרא לקמא - דכי שקלת לקמא פשו להו טי וכי הדרת מדלית מעשר דידהו לאו כי קמא הוא ואין כאן חומש בשניהם.
 אעשרנו - מדלא כתיב "עשר אעשר לך" הכי קאמר "אעשרנו" כראשון כלומר מעשר שני יהא כראשון.

אך בתלמוד ירושלמי (מסכת פאה פרק א הלכה א)

26. באושא נמנו שיהא אדם מפריש חומש מנכסיו למצוה

[לכאורה איכא פלוגתא בין הירושלמי והבבלי בצורתה בכוונתה של התקנה, דלהירושלמי היתה בכאן תקנה שמחויב להפריש חומש, ולהבבלי לא היתה תקנה כזאת, והתקנה היתה רק על הרוצה לוותר ולהפריש מנכסיו למצוה שלא יפריש מיהת יותר מחומש.]

ש"ע – מהו שיעור נתינת צדקה

שולחן ערוך (יורה דעה סימן רמט סעיף א)

27. שיעור נתינתה, אם ידו משגת יתן כפי צורך העניים. ואם אין ידו משגת כל כך, יתן עד חומש נכסיו, מצוה מן המובחר; ואחד מעשרה, מדה בינונית; פחות מכאן, עין רעה.

שולחן ערוך (שם סעיף ב)

28. לעולם לא ימנע אדם עצמו פחות משלישית השקל לשנה, ואם נתן פחות מזה, לא קיים מצות צדקה.

רמ"א (שם סעיף א)

29. ואל יבזבז אדם יותר מחומש, שלא יצטרך לבריות. (ב"י בשם הגמרא פ' נערה שנתפתחה).

שיטה שבמקום שיש הרבה עניים וכדומה, עיקר המצוה עד חומש

רמב"ם פירוש המשניות (פאה פרק א משנה א)

30. אם ראה האדם שבויים הרי הוטל עליו לפדותם כמו שצוה ה', או רעבים או ערומים הרי הוטל עליו להאכילם ולכסותם כמו שאמר ה' "די מחסורו אשר יחסר לו", כלומר שישלים לו כל מה שחסר לו, והרי הוא חייב להשלים להם כל מחסורם כל זמן שמחסורם או צורך פדיונם הוא פחות מחומש ממונו או חמישיתו, אבל אם הם צריכים יותר מחומש ממונו נותן החומש בלבד ומסתלק, ואין עליו חטא בהמנעו מהשלים כל מה שהם צריכים כיון שהוא יותר מהחומש. אבל אם לא יזדמן לו שום דבר מכל מה שאמרנו מפריש את החומש מכל הכנסותיו לא מן הקרן ומוציאו בדבר מצוה.

ספר צדקה ומשפט (פרק א, הלכה ד)

31. שיעור מצות נתינת צדקה עד חומש מנכסיו מצוה מן המובחר. ויש אומרים שבמקום שיש הרבה עניים, עיקר המצוה עד חומש.

פרנסתו קודמת

רמ"א בהלכות צדקה (יורה דעה סימן רנא סעיף ג)

32. פרנסת עצמו קודמת לכל אדם, ואינו חייב לתת צדקה עד שיהיה לו פרנסתו.

ספר צדקה ומשפט (פרק א, הערה טו)

33. שיעור פרנסה לא נתברר אצלי, ומכל מקום משמע בפוסקים שהוא כולל מה שהוא צריך למזונות, כסות ודירה. וכתב בשו"ת תשורת ש"י (חלק א סימן ער) שהכל לפי ראות עיני הדיין.

34. וערוך השולחן (יורה דעה סימן רנא סעיף ה) כתב "דפרנסתו קודמת היינו באיש שאינו מרויח רק לחם צר ומים לחץ וכו' אבל האיש שמרויח פרנסתו כבעל בית חשוב שאוכל כראוי לחם ובשר ותבשילין ולובש ומכסה א"ע כראוי וודאי דחייב בצדקה מעשר או חומש מפרנסתו, וכו', דאלי"כ איזה גבול תתן לפרנסתו שהיא קודמת וכל אחד יאמר אני נצרך לפרנסתי כל מה שאני מרויח שהרי אין גבול להוצאה כידוע".

35. הערוך השולחן נקט לכאורה ב' קצוות, שהתחיל בצד לחם צר ומים לחץ, וסיים במי שאוכל כראוי לחם ובשר ותבשילין, והרי יש גם מדה בינונית, ומצוי הרבה בזמנינו שיש לו יותר מלחם צר וכו', ואין לו לקנות כל יום בשר ותבשילין ודוחק עצמו ומסתפק במה שיש לו, ולפעמים מוותר גם על מלבוש או חפץ אחר הצריך לו מפני שאין לו, ואילו היינו באים לדון על אדם כזה מסתבר שמותר לו ליטול מהצדקה, כיון שאין לו כדי סיפוקו כדרך הממוצע של אנשים, וכו'.

36. ועל כן נראה שאדם שפרנסתו אינה מספקת להוצאות רגילות לפעמים מוותר על דבר הצריך לו, שהוא פטור על כל פנים ממצות מעשר (וכל שכן חומש), אלא שמכל מקום לא יפטור עצמו ממצות צדקה, ועל כל פנים מצוה עליו להמנע מלקבל מקופה של צדקה, וזה עדיף טפי מליטול צדקה ולחלק מעשר.

האם מותר להוסיף על חומש

[משמע מדברי הש"ע, שאם ידו משגת, מותר (ואפילו חייב) להוסיף על חומש לצורך עניים, וז"ל:]

שולחן ערוך בהלכות צדקה (יורה דעה סימן רמט סעיף א)

37. שיעור נתינתה, אם ידו משגת יתן כפי צורך העניים. ואם אין ידו משגת כל כך, יתן עד חומש נכסיו, מצוה מן המובחר; ואחד מעשרה, מדה בינונית; פחות מכאן, עין רעה.

אולם, משמע מדברי **הרמ"א (שם)** שאסור להוסיף על חומש, וז"ל:

38. ואל יבזבו אדם יותר מחומש, שלא יצטרך לבריות (ב"י בשם הגמרא פי' נערה שנתפתחה).

שו"ת אגרות משה (יורה דעה חלק א סימן קמג)

39. ובדבר אם תקנת אושא שאל יבזבו יותר מחומש הוא איסור או רק עצה טובה, הנה מלשון הגמ' משמע שאסור... [אד] בש"ע מפורש שהמחבר סובר דבידו משגת מחוייב ליתן כפי צורך העניים אף שהוא יותר מחומש

40. עכ"פ הרמ"א שכתב "ואל יבזבו יותר מחומש" בצדקה פליג וסובר שאסור וכדמוכח מהא דמר עוקבא, ודעת הרמב"ם והמחבר צ"ע.

שו"ת מנחת יצחק (חלק ה סימן לד אות ב)

41. וע"ד שאלתכם להלכה למעשה, אם עשיר מופלג, יכול לבזבו יותר מחומש.

לעני"ד אין ראוי דבא [הרמ"א] לחלוק על המחבר, דאם רצונו לחלוק, הי' כותב, וי"א, כנודע דרכו, ש"מ דלא בא לחלוק על דברי המחבר, אלא למלאות דבריו, דבאין ידו משגת אסור לבזבו, אבל בידו משגת, י"ל דמודה לדברי המחבר.

42. וא"כ להלכה למעשה, כמו בזמן הזה, שבכל עת יש עניים נצרכים לפנינו, וביותר עניי א"י, שפיר יכול מי שידו משגת לבזבו יותר מחומש, ומצוה קעביד.

מקרים שבהם מותר להוסיף יותר מחומש

- א. בשעת מותו
- ב. לצורך תלמוד תורה
- ג. במקום פיקוח נפש
- ד. עשיר מופלג
- ה. כשבאו לפניו עניים רעבים או ערומים
- ו. מעט יותר, כשאינו מבזבז נכסי ביתו על ידי זה

חלק ב - חשבון המעשר

תלמוד ירושלמי (מסכת פאה פרק א הלכה א)

43. ר"ג בן אינינוא בעי קומי ר' מנא מה חומש בכל שנה ושנה לחמש שנים הוא מפסיד כולה? א"ל בתחלה לקרן מכאן ואילך לשכר.

שולחן ערוך (יורה דעה סימן רמט סעיף א)

44. וחומש זה שאמרו, שנה ראשונה מהקרן, מכאן ואילך חומש שהרויח בכל שנה.

ש"ך (שם ס"ק ב)

45. וחומש זה שאמרו כו' - ונראה דה"ה במעשר לבינוני שנותן שנה ראשונה מעשר מהקרן ואח"כ מעשר מהרויח וכן משמע בפרישה.

עונת החשבון

א. שנה

46. [לכאורה, יש לעשות חשבון המעשר כספים כל שנה, מדמיון למעשר מתבואת השדה, שמפורש בפסוק "עשר תעשר את כל תבואת זרעך היצא השדה שנה שנה" (דברים יד, פסוק כב), ומשם נלמד מקור למעשר כספים בספרי שדרש "את כל" - לרבות רבית ופרקמטיא וכל שאר רווחים שחייבין במעשר. וכן כתב בשו"ת נודע ביהודה, עיין לקמן.]

שולחן ערוך (יורה דעה סימן רמט סעיף א)

וחומש זה שאמרו, שנה ראשונה מהקרן, מכאן ואילך חומש שהרויח בכל שנה.

ב. חצי שנה

47. בשו"ת אבקת רובל (סי' ג') כתב הוראה בזה בזה"ל: אחר שהפריש מהקרן יסתחר במעותיו ובכל חצי שנה יעשה חשבונו וכו'.

48. אהבת חסד (פי"ח אות ב') כתב לעשות חשבון בכל חצי שנה, או עכ"פ בכל שנה.

ג. כל ג' חדשים

שו"ת חוות יאיר (סימן רכד)

49. נראה דמי שנהג ורוצה לצאת י"ש יהיה לו פנקס מיוחד למעשרו ויקבע לעצמו יום מיוחד בכל ג' חדשים או חצי שנה שיעשה חשבון ומשם והלאה לא יחשב למפרע כי הוא שותפות חדש והנכון לקבוע ער"ה כי בר"ה נגזר כל וקצובים מזונותיו.

What is included in "income"

50. On a high level, the computation of one's Maaser/Chomesh consists of computing all revenues subject to Maaser ("Income"), deducting off of that gross Income amount the

Deductions permitted by Halacha, in order to achieve a Net Income amount, and then applying either 10% or 20% against that number to compute the Maaser or Chomesh amount to be given to Tzedakah.

Poskim say that even someone who gives Chomesh should compute and give Maaser first, and then another equal amount of Maaser.

The following, in general, is included in Income: [See the Income listing on the "Maaser Form"]

As can be seen, Income includes mostly all revenues one receives during a given period. Now, we'll analyze which "Deductions" can be taken off of Income. We'll focus on the most common, and largest: business expenses and losses, various forms of taxes and personal expenses, to see what is permitted to be deducted and what is not.

האם מותר לנכות ההוצאות מהריוח באותו עסק

שו"ת חוות יאיר (סימן רכד)

51. שאלה ותשובה מהגאון ל"י כמוהר"ר דוד נר"ו אב"ד ור"מ בעיר ואם בישראל ק"ק ניקלשבורג.

שאלה ילמדנו רבינו אם העוסק בפרקמטיות ויוצא השדה לצוד ציד מאכלו משוט בארץ ומתהלך בה ללקוט אורות ולאסוף לפי הטף, ומשתכר מעה כסף ושוה כסף. והנה על המו"מ היה מוציא הוצאות דרך הולכה והובאה. מהו מותר לנכות מן הריוח כל ההוצאות, ומה שהרוויח יותר על הקרן והוצאות שהוציא מאותו הסך מפריש מעשר כספים. או לא, דצריך להפריש כל מה שהרוויח שמה שהוציא הוצאות הוא כמו שאדם מוציא הוצאות בתוך ביתו ג"כ ההוצאה ההיא יחשב. וכל מה אשר חנן אותו אלקים מהכל בכלל צריך להפריש ממנו המעשר, עכ"ל השואל.

תשובת רב דוד אופנהיים:

52. הנה לכאורה בהשקפה ראשונה משמע דיש להוכיח מהש"ס [מנחות ע, א] דחיובי מחייב לעשר מכל מה שהרוויח ואין לנכות ההוצאות מה שהוציא וכו', מדציוה הקרא להפריש תרומה ומעשר בלי שום ניכוי, ע"כ גזירות הכתוב שמההוצאה שהוציא לא ינוכה כלל.

53. אמנם כד נחתינן לעומקא דדינא, נלע"ד שהדין מהיפך להיפך, וכו', דוקא מה שמחדש הארץ ודרך זריעה בכך שמחויב ליתן מן הכל, אבל מה שהוא דרך משא ומתן ויש לו הוצאות, י"ל דעל זה הוא פשוט דהוצאות יחשב אל הקרן, והרווחים אשר יעלו אחר זה הם נקראי חידוש ומהם צריך להפריש. [והביא כמה סברות לזה, ביניהם]

[סברא] .... מעשר כספים הוא גופא מדרבנן, ולדעת הב"ח מדרבנן נמי לא, והאיך נחמיר חומרא זה שלא ינכה ההוצאה תחלה מהריוח, כי רבנן בדרבנן קיימא לן דלא החמירו.

תשובת החוות יאיר:

54. דברי הגאון המופלג הנ"ל נר"ו כלם נכוחים, וכו', שלעננין פסק הלכה שראוי לנכות ההוצאה אמת וצדק.

תמה אני איך יעלה זה על דעת שלא ינכה ההוצאה דא"כ אם ימצאו מבני ישראל יורדי הים באניות לאיים הרחוקים נוסעים להביא זהב מאופיר וחוללה ואבנים טובות מארצות המזרחי, וכו', וכו', וכו',

ויוציאו הוצאות לאלפים ורבבות ודוגמה לזה המביאים אתרוגים מרחוק מאד, וכו', וכל אלו שזכרנו אם יעשרו דמי מכירתם היתר על דמי קנייתן ולא ינכו ההוצאות לא ירוויחו מאומה.

55. אלא ע"כ אין ערך ודמיון מעשר כספים במשא ומתן למעשר דגן ותבואות הארץ דשם גזירות הכתוב הוא מפני שכל ענין גידול תבואה טבע נסיי הוא וכו'.

מה שאין כן משא ומתן הוא מנהג העולם ודרך אנשים ואין כאן מבוא לענין נס רק מראשית הבריא חלק הקדוש ברוך הוא הטובות ודברים שהם לצורך אדם במדינות מחולקים לכן הם צריכים אלו לאלו ומספיקין אלו לאלו, וזה הוא שורש ומקור כל משא ומתן ועולם כמנהגו נוהג, ומוציאין קרן הרבה והרוויח מעט היפך ברכת ה' בתבואות השדה כמ"ש כלום אדם זורע סאה אלא להכניס ממנה כמה כורים, לכן המצוה לתת מעשר מברכת ה' אשר נתן לו ואין לזה דמיון כלל למשא ומתן.

56. ובמעשר כספים לא דמי בחלק מעשר דרמי עלי' רק כשותף עם הקדוש ברוך הוא שבבא לחשבון מנכה המתעסק כל ההיזק וההוצאה שאירע בעסק ההוא באיזה אופן שהיה ואפילו גניבה ואבידה וגזילה בדלא פשע דעיסקא להדדי משתעבד לזמן שקבעו ותניא בגמ', והוא בטור וש"ע (ח"מ סי' רכ"ז סכ"ח) הנושא ונותן באמונה מנכה לו שכר חמור שכר גמל וכו'.

שו"ת שאילת יעבץ (חלק א סימן ו) [שיטה שאין מנכה ההוצאה בכל ענין]

57. תשובה [בתחילת דבריו הביא את שו"ת חוות יאיר (סי' רכ"ד) אך חלק עליו ודעתו שאין מנכה ההוצאה...]

כמו מרא וחצינא ביד החופר בארץ שעל ידיהם נתגלו לו מטמוניות ומצא אוצרות שהם דבר אחר לגמרי, ואין כלי החפירה סבתם בעצם. וכן הדבר בריוח שיבוא ממנו"מ, פנים חדשות באו לכאן.

58. .... במעות שלא נשאר בידו והרי הן אבודין ממנו, אף על פי שמצויין אצל אחרים, לענין מעשר ליכא קפידא כי אם בדבר הנמצא בידו שיש לו ריוח בו כברכת ה' אשר נתן לו, וכל מה שבדו הרי הוא בכלל ברכה לעשרו כי מתת אלקים היא, שהזמין לו קנין שהיה חסר ממנו. ועוד המו"מ עלול הוא להפסד כמו לשכר... במו"מ שכיח היזיקא בכל יומא, ועביד פרגמטיא דפסיד זמנין טובא אף הקרן.

פתחי תשובה (יורה דעה סימן רמט סעיף א)

59. ומ"ש הבה"ט בשם חוות יאיר אם הוא נוסע לשוק כו' גם הוצאה בכלל קרן יחשב, ועיין בשאלת יעב"ץ (ח"א סימן ו') שפקפק בזה ודעתו שאין מנכה ההוצאה בכל ענין.

ערוך השולחן (יורה דעה סימן רמט סעיף ז)

60. כל ההוצאות שהיה לו על העסק אף מה שנסע הוא בדרך ואכל ושתה הכל נחשב על הוצאות העסק ומנכה הכל ומה שנשאר ריוח אחר ניכוי כל ההוצאות מקרי ריוח.

ARE EXCESSIVE BUSINESS EXPENSES DEDUCTABLE

שו"ת חוות יאיר (סימן רכד)

61. ובמעשר כספים לא דמי בחלק מעשר דרמי עלי' רק כשותף עם הקדוש ברוך הוא שבבא לחשבון מנכה המתעסק כל ההיזק וההוצאה שאירע בעסק ההוא באיזה אופן שהיה ואפילו גניבה ואבידה וגזילה בדלא פשע דעיסקא להדדי משתעבד לזמן שקבעו.

62. ובע"ה חדשתי בזה דבר ע"י משפט שבא לפני שטען אחד מן השותפים תגר על חשבון חברו, וכו', דבחשבוננו מלבוש חדש שעשה לעצמו בנסעו ליריד רחוק פלוני וכן לא יעשה כי בלה"י צריך בגד ללבוש.

ופסקתי וכו', דאם הוא מלבוש בינוני שאין בו כפתורי כסף ובכה"ג ודרך ב"ב היוצאים לסחורה ללבוש מלבוש מוכן לדרך בזה הדין עמו.

בשו"ת מנחת יצחק (חלק ה סימן לד, אות ו) הביא הפסק של החוות יאיר להלכה :

63. מה שנסתפקתם אם עפ"י מה דאיתא בתשו' חות יאיר (סימן רכד), שחשב כמה ענינים מהוצאתיו לצורך מסחרו, שיוכל לנכות מהריוח, אם גם למשל, לקנות מכונת לוקסוס שעל ידי זה יקנה לו שם, ויהי לו השפעה יותר במסחרו וכיב"ז, הנה בתשו' חות יאיר שם, בדמיונו ענין מעשר לשותפות, כתב, דאם הוא מלבוש בינוני שאין בו כפתורי כסף ובכה"ג, ודרך היוצאים לסחורה ללבוש מלבוש מוכן לדרך בזה, הדין עמו לנכות, בשותפות, וכמו כן במעשר עיין שם, הרי דייק וכתב, שאין בו כפתורי כסף וכו', אי"כ ש"מ דצריך לדקדק שלא יהיה בזה מפרזי על המדה.

ספר צדקה ומשפט (פרק ה, הערה לה)

64. הוצאות אכילה ושתייה שיש לו בדרכו לעסקיו, כתב בספר מעשר כספים בשם **בית דינו של שלמה** שמנכה לפי ברכת הבית, והיינו מה שהוצאותיו אלו יתירים על מה שהיה מוציא אילו היה בביתו.

לנכות ההפסד מהריוח במו"מ אחר

יש ב' שיטות אם מותר לנכות ההפסד מהריוח במו"מ אחר

#1 - אם הריוח וההפסד הם באותה תקופה ינוכה זה בזה

שו"ת חוות יאיר (סימן רכד)

65. אם יש מקום להסתפק במעשר כספים הוא מי שקיבל עליו בנדר לעשר הרווחי' אם יש לו ריוח בין והיזק בתבואה אם מנכה ההיזק מן הריוח או מחויב ליתן מכל הריוח. ונראה **דלגבי נדרו אשר נדר** דרך כלל דמי לחד שטרא ותרי עיסקי' (עיי' י"ד סי' קע"ז סל"ג) **דלהדדי משתעבד.**

רק צ"ע אי"כ אם כבר נתן לקלפי דמעשר מעשר ריוח יין ואחר חצי שנה יזדמן לו להיזק וכי יחזור לעשות קודש חול וליטול מן המעשר, ועוד איזה זמן וגבול תתן לו ואפילו אחר כמה שנים נמי. ונראה דמי שנהג ורוצה לצאת ידי שמים יהיה לו פנקס מיוחד למעשרו ויקבע לעצמו יום מיוחד בכל ג' חדשים או חצי שנה שיעשה חשבון, ומשם והלאה לא יחשב למפרע **כי הוא שותפות חדש.**

שו"ת נודע ביהודה (מהדורה תנינא - יורה דעה סימן קצח) was asked basically the same question

66. אשר שאל היום מי שנוהג מעשר כספים והי' לו בקצת מו"מ הפסד ובקצתם היה לו ריוח וכו'.

67. זה פשוט שמצד הסברא אין שיתוף להריוח עם ההפסד ומה בכך שהיה לו הפסד אעפ"כ בזה שהמציא לו ה' ריוח ראוי לעשרו דומיא דמעשר דגן ומעשר בהמה, וכי מי שיש לו שתי שדות ושדה אחת נפסדה בשדפון ושדה שנית ברכו ה' וכי א"צ ליתן המעשר, וכמו כן שני עדרים ועדר אחד מתו בו כל הבהמות בדבר וכי בשביל זה לא יתן מעשר בהמה מעדר שני.

68. אבל הנלע"ד במה שאפשר לו להמציא איזה הכרעה ובראיות מן הראשונים הוא שאם הריוח וההפסד הם בשנה אחת ינוכה זה בזה, אבל בשתי שנים אין לנכות מזה על זה. והנה עיקר מעשר כספים יליף בספרי מן הפסוק "עשר תעשר את כל תבואת זרעך" ומרבה מדכתיב "כל" לרבות פרקמטיא ורבית והובאו דברי הספרי הנ"ל במס' תענית ט, א בתוס' (ד"ה עשר) עיי"ש. והנה אומר אני דגם "שנה שנה" דכתב קרא דרשינן ג"כ לענין מעשר כספים שכל שנה הוא חשבון בפ"ע, **דלענין מעשר**

דגן ומעשר בהמה דרשינן שאין מעשרין משל שנה זו על שנה אחרת דהיינו מן החדש על הישן, אבל לענין מעשר כספים לא שייך ישן וחדש, ולכן דרשינן ליה לענין מילוי ההפסד מן הריוח.

#2 - אין לנכות ההיזק ממה שהריוח בדבר אחר

שו"ת שבות יעקב (חלק ב סימן פו)

69. ההיזק ממקום אחר לא עלה על דעתי כלל לנכות הריווח נגד היזק אם לא במשא ומתן אחד שקנה בפעם אחת הרבה דהוי מסקא חדא ודאי להדדי משתעבד משא"כ מקניה לקניה אחרת כי מיד שעלה לו ריווח מחויב במעשר עניי כפי מה שהנהיג את עצמו ואם הפסיד במקום אחר אין למלאות חסרונו ממקום אחר וכ"ש משל עניים חלילה.

ערוך השולחן (יורה דעה סימן רמט סעיף ז) [היקל בזה]

70. דבר פשוט שהריוח מחשבין בכל שנה ושנה מר"ה עד ר"ה ואם בשנה זו היו לו עסקים שיש שהריוח בהם ויש שהפסיד בהם עושה חשבון כללי ומה שנשאר ריוח נותן מעשר לצדקה ובכלל ריוח נחשב רק הריוח הנקי

שו"ת אגרות משה (יורה דעה חלק א סימן קמג)

71. השנה שהוזכר בשי"ע הכוונה שהוא יכול לעשות החשבון פעם אחת בשנה ונוגע זה באם פעם אחד הריוח ופעם אחד הפסיד ינוכה ההפסד מהריוח, וכמפורש זה **בנודע ביהודה**. ואם רוצה להדר ולהחמיר לעשר מכל ריוח ביחוד ודאי הוא משובח.

אשה היוצאת לעבודה

72. IRS CASE

ספר צדקה ומשפט (פרק ה, הערה לה)

73. אשה היוצאת לעבודה, ומשום כך הוצרכה לקבל עוזרת לשמור על הילדים, או לעבודות הבית, מסתבר שיכולים לנכות מההכנסה מה שצריך לשלם לעוזרת, ואף על פי שיתכן שהעבודה מחוץ לבית קלה יותר, אם לולא העוזרת לא היתה יכולה לצאת לעבוד, הרי זה הוצאה להשגת הריוח, ואפילו אם העוזרת עושה עבודות שבמאמץ היתה האשה יכולה לעשותם לאחר שעות העבודה, אלא אם כן עושה עבודות שאינן כתוצאה מהיציאה לעבודה, כגון שהיתה נותנת הכביסה למכבסה, ועתה העוזרת מכבסת, מסתבר שצריך לנכות מההוצאות מה שמרויחה על ידה, וכן כיוצא בזה.

ניקוי הוצאות הבית - ARE PERSONAL EXPENSES DEDUCTABLE

ערוך השולחן (יורה דעה סימן רמט סעיף ז)

74. הוצאות ביתו לא ינכה, ולכן מי שמרויח אלף זהובים לשנה נותן מאה או מאתים לצדקה אף על גב שהוא בעל הוצאה בביתו עוד יותר מאלף זהובים מ"מ חייב ליתן מעשר מהריוח.

שו"ת ציץ אליעזר (חלק י סימן ו)

75. מעשר כספים מהריוח אם הוא אחרי ניכוי הוצאות ביתו ומהו גדר צרכי ביתו.

[שאלה #1] דבר ספיקו הוא על אודות מעשר כספים מהריוח, באיזה דרך יש להפרישו, כי בקיצושי"ע (ה' צדקה) כתוב בלשון: יתן מעשר מן הריוח שהריוח כל שנה חוץ מצרכי ביתו, ואילו בערוך השלחן (יו"ד סי' רמ"ט) כתוב להיפך דאבל הוצאות ביתו לא ינכה. ועל כן נפשו בשאלתו איך לנהוג הלכה למעשה. [שאלה #2] עוד מוסיף ושואל דא"ל דאפשר לנהוג כהקצושי"ע יש עוד לדעת מה נקרא צרכי ביתו, אפשר בהרחבה או במתון.

76. והנה אמנם בשו"ת אבקות רוכל (סי' ג') כתוב הוראה בזה בזה"ל: אחר שהפריש מהקרן יסתחר במעותיו ובכל חצי שנה יעשה חשבונו ויראה מה שהריוח יותר על כל אשר פיזר בדברים הצריכים לביתו. וזהו כדעת הקיצושי"ע, וניתן לחשוב שמשם הוא ששאב באמת הבעל הקיצושי"ע מקור דבריו בזה.

ובאמת מצינו גם להבעל כנה"ג (בשירי כנה"ג יו"ד סי' רמ"ט הגה"ט אות א') שמביא ג"כ תשובה זאת הכתובה באבקות רוכל להלכה, אך אינה מיחסה להב"י כי אם לה"ר מתתיהו טריויש עיין שם. ויש איפוא להכריע לכאורה כן להלכה.

77. אולם מאידך גיסא מצאתי שנים מגדולי הפוסקים שדעתם מסייעת לדעת הערוך השלחן, עיין שם.

78. ובנוגע לשאלתו השניה, הנה ממנהג האנשים בדרך הפרשה מן הריוח, שבעל התשובה באבקות רוכל סומך ידו על זה, נלמד פתרון גם לשאלת כת"ר השניה: מה נקרא צרכי ביתו, דהרי כתוב שם בלשון שמפרישין מן הריוח רק מה שריוחו יתר על הוצאותן מאכילה ושתיה ולבוש ושאר הדברים הצריכין לפיזור ומהמתיר יפרישו. ומשמע מהך לישנא דאין חישוב קצוב בה, אלא יכול להוציא מקודם לצרכי ביתו מכל הדברים הצריכין לפיזור הן מאכילה ושתיה ולבוש והן יתר הוצאות הבית די מחסורם אשר יחסר לו.

וראה זה מצאתי בספר מהר"ם ברודא (חלק השו"ת סי' י"ד) שהכריע מדעת עצמו בבי השאלות האמורות וכותב בהמשך דבריו שם כעל דבר הפשוט, דחיוב המעשר אינו מוטל אלא במה שנשתייר ריוח אחר כל הוצאותיו, וכמו"כ אינו מחויב לצמצם ולקמץ א"ע מצרכי גופו ופרנסת ביתו בשביל המעשר שקיבל עליו ורשאי לפזר באין מונע, עיין שם.

79. ומעתה אני מסכם ואומר דמאחר דכפי שביארתי בספרי שו"ת צ"א (ח"ט סי' א') דעת רוב הפוסקים היא, דמעשר כספים אינו אלא מדרבנן, והרבה סוברים עוד דאינו אלא ממנהגא. לכן מי שרוצה לקבל עליו להפריש מעשר כספים בודאי יכול אבל להתנהג כפי הדעה להפריש המעשר מן הריוח לאחר ההוצאה לצרכי ביתו ככל מה שצריך ומבלי שיהא לו צורך לצמצם ולקמץ ויצא בזה שפיר ידי מצות מעשר כספים. אך אם כבר נהג כמ"פ לתת מהריוח ולכלול בזה גם חשבון ההוצאות לצרכי ביתו, וכעת כאשר נודע לו שיש מקילים רוצה לחזור בו ולהתנהג כדעת המקילים, בכל כגון דא יש מקום לומר דצריך התרה על כך, עיין יו"ד (סי' רי"ד סעיף א') ושו"ד (סק"ה) ובט"ז (בסי' רל"ב ס"ק ט"ז) ובפרי חדש (או"ח סי' תצ"ו) וחיי אדם (ה' פסח כלל קכ"ז) עיין שם. והדברים ארוכים.

ספר צדקה ומשפט (פרק ה, הלכה ח)

80. הוצאות מזונותיו ומזונות בני ביתו, אינו מנכה מסכום הריוח (הערה לד – כן הסכמת הפוסקים וכל שכן שאינו יכול לנכות הוצאות אלה מחשבון המעשר).

מיסים

ARE TAXES AN ALLOWABLE DEDUCTION

שו"ת אגרות משה (יורה דעה חלק א סימן קמג)

81. הנה בדבר אם יש לנכות המסים מסך הריוח שלו שלא יצטרך ליתן עליהם מעשר כספים במי שנהג סתם ולא התנה כלום או במי שרוצה להתחיל לנהוג במעשר כספים איך צריך להתנהג.

הנכון לע"ד דלא כל המסים שוים בזה.... להמסים שבמדינתנו שמשלמים כשקונים איזה דבר לתשמישי בית ובגדים ומס בית דירה שלו וכדומה שאלו מסים צריך לעשר עליהם שהם ככל חוב. אבל המסים של האינקאם טעקס שזה הוא מס מהריוח אין צריך לעשר עליהם משום **דנחשב כלא הריוח זה כלל**. וכן המס של בתים מבתיים שהם לפרנסה אין לעשר עליו דמס זה הוא כלא הריוח ודומה הוא לשכירות החנות ושכירות הפועלים שאין נחשבין מהריוח כלל.

82. ובדבר מה שנמצא שמרויח ע"י הצדקה שנתן שאחרי נכוי הצדקה מהריוח שלו כפי דינא דמלכותא במס האינקאם טעקס הוי המס יותר נמוך אם סך זה שפוחתים מהמס הוא של צדקה או של עצמו, פשוט שהוא שלו ואין שייך כלל לצדקה דהא של עצמו נשאר בידו, וגם מעולם לא היה דין מהמלכות שיקחו שנימא שנפטר בהצדקה. ועוד דאפילו הנאה וריוח ממש הבאה לאדם ע"י גרם הצדקה שנתן שייך לו ולא לצדקה.

שו"ת מנחת יצחק (חלק ה סימן לד אות ט)

83. והנה בנוגע אם לנכות המסים מהריוח, שלא יצטרך ליתן עליהם מעשר, שהבאתם מתש"ו אגרות משה (יו"ד סי' קמ"ג), שמחלק בין המסים.... נלענ"ד, דבודאי המחמיר תע"ב, אבל למי שאין פרנסתו ברחבה כ"כ, יוכל לנהוג כן בכל המסים, שלא לעשר מהם, ויתנה כן מתחילת הנהגתו בנתינת המעשר. אמנם אף דלא התנה כן מתחילה, מ"מ אם השעתא דחיקא לי, יכול לנהוג כן בהמעשר שעדיין לא הפריש, שי"ל שע"ז לא חל נדרו, מטעם דהוי דבר שלא בא לעולם, וליתר שאת ישאל על הנהגתו אשר נהג כעת, ושוב יקבל עליו מחדש עפ"י אופן הנ"ל.

מי שלא הפריש עד היום מעשר

Four rationales brought by recent poskim why we can be lenient. Maaser is not like the IRS collecting back-taxes, adding fees and penalties!!!

שו"ת שבט הלוי (חלק ט סימן רא אות א)

84. על צד שלא הפריש עד היום מעשר בדיוק האם צריך להפריש על כל רווחים שנצטברו בעבר.

[סברא #1] בטח דאם מאז לא קבל על עצמו עדיין להפריש מעשר, רק נתן צדקה סתם בין מרובה בין מועט, אין מקום לתקן העבר כי כידוע לרוב שיטות הפוסקים חיוב דרך מעשר רק דרבנן ולדעת הב"ח (יו"ד סוס"י שלי"א) גם חיוב דרבנן ליכא רק הנהגה טובה.... ואם כן, קבל עליו, אלא שלא נזהר עד עכשיו בודאי עליו לעשות חשבון ולתקן.

תשובות והנהגות (כרך ב סימן תפג)

85. שאלה: נשאלתי מבעל תשובה שלא שילם מימיו מעשר כספים, אם חייב עכשיו לשלם את כל המעשר ממה שהריוח תמיד עד שחזר בתשובה

בעל תשובה (בגיל שבעים לערך) בא לפני עם שאלה, שעשה חשבון מכל רווחיו כל השנים ומצא שהיה חייב במעשר כספים קרוב למאתיים אלף דולאר, אולם עתה כל הונו הוא שלושים אלף דולר המונחים בבנק, ועכשיו לבו כואב מאימת הדין שימות ח"ו וגזל עניים בידו, ואומר שאם הדין מחייב לשלם הרי הוא מוכן לתת את כל חסכונוותיו שבבנק, אולם כאמור גם זה לא מספיק, ואמרתי אשרי העם שעובדים כך רבונם, ואשרי המלך עם בניו כאלו, וביקש ממני לעיין ולמצוא לו תרופה.

86. [סברא #2] לא נהגו מעולם לשלם גם לאחר שהוציא את כל הכסף. ואפילו להשיטות שחייב מדאורייתא או מדרבנן, תיקנוהו דומיא דמעשר דגן, ולא שייך החיוב לאחר שנאכל אלא אם מעיקרא היתה דעתו להפריש על אח"כ מועיל.

87. [סברא #3] וביותר אמינא בזה סברא חדתא, ...דרשו [חז"ל את הפסוק "עשר תעשר" עשר בשביל שתתעשר, ע"כ, וכיון שע"י המעשר זוכה לברכה וכ"ש שאינו מפסיד, ע"כ חייבו בכך. ונראה גדר

הברכה שע"י שנותן מעשר מרווחיו לצדקה נעשה כאילו הצדקה שותף בממונו, ובזכות חלק הצדקה שבו שהוא חלק עשירי זוכה לברכה שע"י מתרבה חלק הצדקה, וכעין זה כתב באהבת חסד (פ"כ אות ו') וז"ל שהנוהגים במעשר וחומש מכל מה שירווחו גדול הרבה צדקתם יותר מאותם שנותנים סתם צדקה וכו', שעסקם משותף גם לגבוה וכו' יעו"ש, וא"כ כאן שבשעה שהרויח הכסף לא היה דעתו לתת לצדקה כלל לא היו העניים שותפים ברווחים, ועוד דאין כאן את הענין שתשרה הברכה ברווחיו ע"י נתינת מעשר, כי כבר בזבז כספו, אין מקום לברכה ע"י נתינת מעשר כיון שאין הרווחים קיימים עוד, ובה נראה שלא חייבו. ורק את השלושים אלף דולר שבידו יעשרם ויתן שלושת אלפים דולר לצדקה וישרה הברכה בממונו.

88. [סברא #4] ואמינא עוד דיש בזה את הטעם של תקנת חז"ל "הגזלנים ומלוי בריבית שהחזירו אין מקבלין מהם" (ב"ק צד ב) והיינו שאם כבר נאכל ואינו בעין אין מקבלין מהם מפני תקנת השבים, וכ"ש כאן בממונו שאין לו תובעין ועיקרו לרוב הפוסקים מנהג, אין לנו להחמיר עליו להתחסד ולשלם ממה שנאכל אלא רק מה שיש לו, ודי בכך לקבל ברכת הקדוש ברוך הוא, ולא יחוש על העבר, אלא עכשיו יפריש מעשר מכספו ויתן לצדקה ויצא מכל פקפוק, ואשריו ואשרי חלקו.

What to do with your Maaser/Chomesh Funds

1. There are specific priorities brought in Halacha

רמ"א בהלכות צדקה (יורה דעה סימן רנא סעיף ג)

פרנסת עצמו קודמת לכל אדם, ואינו חייב לתת צדקה עד שיהיה לו פרנסתו ואח"כ יקדים פרנסת אביו ואמו, אם הם עניים, והם קודמים לפרנסת בניו. ואחר כך בניו, והם קודמים לאחיו, והם קודמים לשאר קרובים, והקרובים קודמים לשכניו, ושכניו לאנשי עירו, ואנשי עירו לעיר אחרת. והוא הדין אם היו שבוים וצריך לפדותן. (הכל בטור).

2. In deciding what institutions to give to, Aniyeh Ircha, according to a number of Poskim, means the institutions you have a connection with – it's not based on distance from your house, but who you are connected to, have an association with, where you learned, where you send your kids to school, who you benefit from

examples of items that are included (יורה דעה סימן רמט סעיף ז)

92. ורק מה שהיה צדקה בהוצאה כגון שחלק לחם בבי' וה' או נתן פרוטות לעניים או נתן לאכול איזה יום לבני ת"ת או לקח אורח עני על שבת או על סעודה ביום כדרך בני ישראל יכול לנכות מחלק המעשר.

3. Set up a separate bank account for tzedakah funds and put 10% or 20% in immediately – it makes giving the money away much easier, since it's clear that it's not yours. It's easy to give money away when it's not yours!

<http://www.torah.org/learning/ravfrand/5769/naso.html>

Rav Frand

Parshas Naso

Charity Is The Best Investment

Prior to the chapter of the Sotah [unfaithful wife] [Bamidbar 5:10], the Torah writes about giving the priestly gifts to the Kohen: "A man's holies shall be his, and what a man gives to the Kohen shall be his." The concluding words "lo yiheyeh" [to him they shall be] are somewhat ambiguous. The Kohen is the antecedent (reference) of the pronoun "lo yiheyeh" [To him they shall be]. However if the intent of the pasuk [verse] is to say they will belong to the Kohen, the pasuk is constructed in both a round-about and redundant fashion.

The reading of the pasuk also tolerates the interpretation that the words "lo yiheyeh" refer not to the Kohen, but to the person who gives the gifts to the Kohen. That, however raises a logical problem, because if one gives something to the Kohen, it is not his anymore.

Rav Bezalel Zolty cites a true story that precisely explains this pasuk. Rav Moshe Mordechai Epstein, Rosh Yeshiva of Slabodka, came to the United States in 1924 to collect money. While he was here, he received a telegram from the "Alter" [Elder] of Slabodka that the Lithuanian government was going to draft all the Yeshivas students into the Lithuanian army. This would have been a death sentence for all of those students, if not in a physical sense, then certainly in a spiritual sense.

The "Alter" told Rav Moshe Mordechai that he was sending 150 students from Slabodka to Palestine to start a Yeshiva in Eretz Yisrael. For this massive undertaking, he needed 25,000 dollars – a huge sum in those days. Rav Epstein went to a wealthy Jew from a Manhattan banking family, named Schiff. Rav Epstein told Mr. Schiff about the situation and expected a nice donation. Mr. Schiff wrote a check for the entire sum.

In the depression (1929), Mr. Schiff lost his entire fortune. In the 1930s, Rav Moshe Mordechai was already not well and could not make the trip to America. He sent his son-in-law, Rav Chatzkel Sarna to come to New York to collect money for the Slabodka Yeshiva. Rav Sarna came to America in the early 1930s, the height of the depression. Mr. Schiff lost everything he had in the stock market and everything he had in the real estate market. Indeed, he was then living in the basement of a building he once owned.

However, Mr. Schiff came to speak at a parlor meeting held in New York on behalf of the Slabodka yeshiva. At the parlor meeting, Mr. Schiff said that of all the investments that he ever owned -- the real estate, the stocks, everything -- the only investment that he still had was the \$25,000 he gave 10 years earlier to the Slabodka yeshiva. Everything else he lost. He can only look at the Yeshiva in Eretz Yisrael that had young Torah students learning and say "That is my investment; that still delivers great dividends to me and my family." He told the assembled parlor meeting that the only money that one has that is guaranteed is the money that one gives to charity.

In light of this story, we may gain new insight into the previously quoted pasuk from our parsha. "And a man who gives his offerings to the Kohen, they will be to him". Indeed although he gave them away to the Kohen, they remain to him, as a merit and as an eternal investment.

No one can ever take that investment away from him. The dot coms can get delisted and the brokerage houses can fail. One's stock portfolio can drop in value to virtually nothing. But there is one thing that a person keeps forever. The money a man gives to charity -- *lo yiheyeh* -- will remain his forever.